

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Ortak Kültür Mirası: Türkiye ve AB Arasında Koruma ve
Diyalog-II (CCH-II) Hibe Programı

Grant Scheme for Common Cultural Heritage: Preservation
and dialogue between Turkey and the EU-II (CCH-II)

KADİM ANADOLU ZANAATLARINDAN GÜNCEL TASARIMLARA AVRUPA BİRLİĞİ PROJESİ

Türkiye Tasarım Vakfının proje ortakları Brumen Foundation ve Geleneksel Sanatlar Derneği ile yürüttüğü ve Ortak Kültür Mirası: Türkiye ve AB Arasında Koruma ve Diyalog-II (CCH- II) Hibe Programı ile finanse edilen **Kadim Anadolu Zanaatlarından Güncel Tasarımlara** isimli Avrupa Birliği projesi tamamlandı.

Kaybolma riski altındaki Anadolu zanaatlarının geleceğe taşınması ve zanaatların güncel tasarımlarla birleştiği örneklerin Türkiye ve Avrupa'da yaygınlaştırılması amacı ile yola çıkılan proje 1 Nisan 2021'de başladı, 30 Haziran 2022'de sona erdi. Anadolu'nun kültürel mirası olan geleneksel zanaatlardan seçilen **sedef kakmacılık, çinicilik, keçecilik, taş işlemeciliği ve yorgancılık** için bu beş zanaatın değerli ustaları ile çekilen *Kadim Anadolu Zanaatları Belgesel Serisi*, Avrupa'da yayımlanarak tasarımcı ve sanatçılara ulaşıldı. Avrupa'dan tasarımcıların belgeselleri referans olarak Anadolu zanaatlarını kendi uzmanlıklarının güncel yaklaşımlarıyla yeniden yorumlamaları ve tasarım önerilerini paylaşmaları istendi. **Design and Crafts Council Ireland, Designaustria, Design Denmark, Dutch Design Foundation ve Latvian Design Centre** temsilcilerinin de destekleriyle açık çağrıya 20 Avrupa ülkesinden toplam 124 başvuru alındı.

Açık çağrıya gelen başvurular **Ajda Schmidt, Aslıhan Erkmek Birkandan, Mehmet Ali Güveli, Fokke Moerel, Gülname Turan, Maeve Murphy ve Seza Sinanlar Uslu**'nun yer aldığı jüri tarafından incelenerek seçilen on tasarım önerisi, üretim aşamasına geçti. Avrupa'dan tasarımcılar tasarımları üret-

mek için Türkiye'ye gelerek Anadolu zanaatkârları ile birlikte çalıştılar. Bu ortak üretim süreci sonucunda ortaya çıkan on ürün **Zanaatın Ötesi** isimli sergide Beyoğlu Kültür Yolu Festivali kapsamında sergilen-di. **Beyoğlu Belediyesi Başkanlık Binası Sanat Galerisinde** gerçekleştirilen sergi 28 Mayıs-28 Haziran 2022 tarihleri arasında ziyaretçileriyle buluştu.

Ortak Üretim Süreci

İznik Çiniciliği

İznik çiniciliği; desen ve kompozisyon özellikleriyle öne çıkan, bünyesindeki kuvars oranının yüksekliğiyle ve sıraltı tekniğiyle farklılaşan, mimari karo ve günlük yaşam nesnelerinin üretildiği bir seramik dalıdır.

Ürün Adı: SU

Tasarımcı: Lola Buades Balle

Ülke: İsveç

Zanaatkâr: Alper Ergüler

Ürün Açıklaması: SU karaf, heykelsi hacmi ve canlı deseni ile Osmanlı ibriklerinin grafiksel bir yeniden yorumudur. İznik sırlarının benzersizliğini yansıtan renkler blok olarak, beklenmedik yeni hacimler üzerinde kullanılmıştır. Görsel kontrast, malzemenin kendisine ve zanaatın yetkinliğine dikkati çeker. Net çizgiler, sıraltındaki fırça dokunuşları ile birlikte kilin hassasiyetini gösterir. Sonuç, arkaik bir geleneğe yeni bir görsel ekleme yapmayı uman eğlenceli bir tasarımıdır.

Ürün Adı: Macchia
Tasarımcı: Alice Guidi
Ülke: İtalya
Zanaatkâr: Alper Ergüler

Ürün Açıklaması: Puantilizmden (Noktacılık) ilham alan Macchia, geleneksel malzeme ve renklerin kullanıldığı, İznik çinilerine saygı duruşunda bulunan bir yan sehpadır. Macchia, derin mavinin güçlü ifadesi, güçlü duruşuyla hem iç hem de dış mekânlara kişilik katar. Ayrıca çıkarılabilir masa tablası sayesinde içi boş iki adet saklama bölmesi barındırır.

Keçecilik

Keçecilik, geleneksel yöntem ve malzemelerle işlenip birbirine kenetlenmesi sağlanan hayvansal liflerden iki ve üç boyutlu ürünlerin yapımıdır.

Ürün Adı: "Sunrise" – An ode to felt-making
Tasarımcı: Carla Joachim & Jordan Morineau
Ülke: Hollanda
Zanaatkârlar: Mehmet Girgiç, Salih Girgiç

Ürün Açıklaması: Sunrise, keçenin doğal olarak boyanmış renklerini öne çıkaran, asılabilen modüler bir ayırıcıdır. Renk geçişleri ve yüksekliklerle oynanarak pano hâline getirilmiştir. Modüler yapısı sayesinde farklı şekillerde kurgulanabilen bu seperatör, mekânları ayırmak ve mahremiyet yaratmak için restoran ve otellerde kullanılabilir.

Ürün Adı: Tramer
Tasarımcı: Cyrielle Colaye
Ülke: Fransa
Zanaatkârlar: Mehmet Girgiç, Salih Girgiç

Ürün Açıklaması: Tramer, Fransa'daki yerel hasır malzemesi ile Konya'daki yerel keçecilik bilgisinin buluşmasıdır. Keçenin içine hasırın yerleştirildiği tasarımda hasır, keçe ile yumuşar. Farklı iki malzemenin birleşimi, güncel lazer kesim tekniği ile sağlanmıştır. Keçe ve hasır, bu üründe sürdürülebilirlik ve yerellik değerlerini taşıyan, günümüze sağlam bir şekilde kök salan bir tasarım ortaya çıkarır.

Yorgancılık

Yorgancılık; farklı dikim ve dolgu teknikleri kullanılarak ve yüzeyi desenlerle bezenerek çeşitli yaygı, yastık ve minder üretimlerinin yapıldığı bir zanaattır.

Ürün Adı: The New Quilted Coat

Tasarımcı: Kelly Konings

Ülke: İsveç

Zanaatkarlar: Şadan Deniz, Ali Deniz, Hikmet Çavuş

Ürün Açıklaması: The New Quilted Coat, pamuk astarı ve dolgusu olan kapitoneli ipek bir mantodur. Tasarım az sayıda, kalıp kullanımını sağlar; ön ve arka yüz tek parça olarak biçilir. Kare yaka bir yorganın kare şeklini hatırlatır. Giysinin elle yapılan dikişleri, arka yüzü doğal renkli pamuklu Anadolu yorganlarının yapımını göstermek için dışarıya dönüktür. Figüratif desen, grafik çizgilerle birleştirilmiş geleneksel Anadolu çiçek ve yaprak şekillerinden ilham alır.

Ürün Adı: Soft Body

Tasarımcı: Anna Līva Traumane & Harijs Vucens

Ülke: Letonya

Zanaatkarlar: Şadan Deniz, Ali Deniz, Hikmet Çavuş

Ürün Açıklaması: Soft Body, geleneksel yorgancılığın sınırlarını zorlamayı hedefleyen bir sandalye tasarımıdır. Yorgan ve yastıkların eski işlevini ve geleneksel estetiğini yansıtırken, yorganın üç boyutlu bir nesneyi saran daha çağdaş bir versiyonunu tanımlar. Tasarımın tanımlı uzuvları vardır; "kollarını" uzatır, sarar ve sabitlenir.

Taş İşlemeciliği

Taş işlemeciliği; taşların özelliklerine uygun aletlerle oyma, kazıma, kakma gibi teknikler kullanılarak şekillendirildiği zanaattır.

Ürün Adı: Untitled (Stone-carved Relief Sculpture)
Tasarımcı: Aleksandra Kowalczyk
Ülke: İrlanda
Zanaatkâr: Halil Evcan

Ürün Açıklaması: Untitled (Stone-carved Relief Sculpture) 50x50cm ebadında beyaz ve pürüzsüz kandıra taşından yapılmış bir rölyeftir. Keskin çizgiler ve güçlü ton kontrastı tasarıma grafik bir his verir. Desen, sekizgen bir plan üzerinde farklı açılarla birbirine bağlanan eşkenar üçgenlerin tekrarıyla oluşturulmuştur. Hem iç hem dış mekânlara dekoratif olarak dâhil edilebilecek bu parça, tek başına da sergilebilir.

Tasarımcı: Pia Matthes
Ülke: Almanya
Zanaatkâr: Halil Evcan

Ürün Açıklaması: Knitting Stone, taştan yapılmış bir ayak ısıtıcısıdır. İstanbul'da bir örgü kulübünde oluşturulan örgü modeli, zanaatkâr tarafından kandıra taşı yüzeyine aktarılır. Taşın içinde ısınmayı sağlayan bir sistem bulunmaktadır. Knitting Stone, birbirine zıt zanaatları ve farklı kültürleri bir nesnede toplayarak herkesi sıcaklığın etrafında bir araya gelmeye davet eder.

Sedef Kakmacılık

Kakmacılık; maden, ahşap, taş gibi malzemelerin üzerine tasarlanan desene göre açılan yuvalara, yine desene uygun hazırlanıp kesilen sedef, fildişi, kemik, bağa (kaplumbağa kabuğu), abanoz veya altın-gümüş tellerin yerleştirilmesi ile yapılan bir zanaattır.

Ürün Adı: Inlaid Wireless Pod
Tasarımcı: Shikhar Bhardwaj
Ülke: Fransa
Zanaatkârlar: Hüsamettin Yivlik, Hakan Üç

Ürün Açıklaması: Inlaid Wireless Pod, ceviz ağacı dış kabuğun cam ve elektronik bobin ile donatıldığı kablosuz bir şarj ünitesidir. Teknolojinin zanaat ile birleştiği bu tasarım süreci, tasarımcı ve zanaatkârın arasında doğaçlama olarak süregelen diyalogun ve ortak üretimin sonucudur.

Ürün Adı: Twin Doors

Tasarımcı: Carla Pisano

Ülke: İtalya

Zanaatkârlar: Hüsamettin Yivlik, Hakan Üç

Ürün Açıklaması: Twin Doors, her ikisi de ceviz ağacından yapılmış, simetrik tasarımlı bir çift kitap tutucudur. Güçlü sedef grafiği olan ön yüz, geometrik desenli yalın bir kapıyı referans alır. Geleneksel mimaride sıklıkla görülen sedef kakmalı kapılara gönderme yapar. Bu tasarımda kapı motifi, farklı dünyalar arasında hareket etmemize olanak sağlayan kitaplardan ilham alır. Farklı alanlara geçişi sağlayan kitaplardan esinle kapı, bir sembol olarak benimser.

